

Pestprotocol Regius College Schagen

Inhoudsopgave

1. Verantwoording pestprotocol

- Doelstelling
- Wat zien we als pesten op onze school?

2. Preventie

- Het pedagogisch klimaat
- Preventieprogramma's

3. Signaleren

- Signaleren door screenen
- Signaleren door observeren
- Melden van pestgedrag

4. Implementeren en handhaven

- Informeren van ouders en leerlingen
- Naleven afspraken
- Zorg voor de pester(s) / gepeste(n)
- Stappenplannen

1. Verantwoording Pestprotocol

Doelstelling

Het Regius College biedt de leerlingen een prettige en positieve leeromgeving. Deze ontwikkeling wordt bevorderd door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een prettige werksfeer. Dit betekent dat wij als school pesten als ongewenst gedrag beschouwen en dit aanpakken en proberen te voorkomen. Wij willen dat alle betrokkenen, leerlingen, personeel, externe begeleiding en ouders, dit protocol naleven. De functie van pestcoördinator is ondergebracht bij de zorgcoördinatoren van de school.

Wat verstaan we onder pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep.

We zien bij pesten de volgende rollen terug:

- daders
- meelopers
- publiek
- slachtoffers
- verdedigers

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch, plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel.

2. Preventie

Een veilig pedagogisch klimaat (zowel op school als thuis) is van groot belang bij de preventie van pesten:

- Het voorbeeldgedrag is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar met respect voor elkaar worden uitgesproken.
- Agressief gedrag van personeelsleden, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Personeelsleden nemen duidelijk stelling tegen dergelijk gedrag.
- De personeelsleden bieden structuur en veiligheid door aanwezig te zijn bij leswisselingen.
- De personeelsleden werken aan een positieve sfeer in de groep door een positieve benadering van de leerlingen.
- School en gezin werken samen. Bij problemen m.b.t. pesten zal de school zijn verantwoordelijkheid nemen en overleg hebben met de ouders.
- De algemene afspraken en regels worden in het begin van het jaar besproken en zo nodig herhaald (zie website: kopje belangrijke documenten).
- Het personeel neemt kennis van relevante informatie over nieuwe leerlingen.

Preventie programma's

Preventieprogramma's kunnen per locatie verschillen. Voorbeelden hiervan worden beschreven in bijlage IV.

3. Signaleren

Signaleren via screenen

De instroomgegevens van nieuwe leerlingen worden zorgvuldig bekeken, ook op gebied van pestgedrag of gepest zijn.

Signaleren door observeren

Signalen op school, denk hierbij aan:

- Leerlingen die vaak of altijd alleen zijn in de pauzes.
- Leerlingen die altijd bij een personeelslid in de buurt blijven.
- Leerlingen die nooit gekozen worden bij de gymnastiek.
- Leerlingen die onzeker zijn.
- Leerlingen die plotseling slechter gaan presteren.
- Leerlingen die verbaal of fysiek onheus bejegend worden (rechtstreeks of via de sociale media).

Signalen thuis, denk hierbij aan:

- Thuiskomen met kapotte spullen of melding maken van spullen die kwijt zijn.
- Vertellen over gepest worden op school.
- Onverklaarbare blauwe plekken.
- Niet graag naar school gaan, schoolziek zijn.
- Slecht eten en slapen.
- Onrust via de sociale media.

Signalen van ouders en meelopers, denk hierbij aan:

- Verbaal of fysiek agressieve leerlingen.
- Leerlingen die 'geintjes uithalen'.
- Leerlingen die geld lenen of iets laten kopen.
- Afpakgedrag.
- Onrust veroorzaken via de sociale media.

Melden van pestgedrag

- De leerling die bij een personeelslid meldt dat hij/zij of een ander kind worden gepest, wordt serieus genomen. De leerling moet weten dat hij zelf mag kiezen bij wie hij de melding doet. Als degene waarbij de melding binnenkomt niet de mentor is, gaat de ontvanger altijd eerst naar de mentor.
- De personeelsleden zijn alert op pestgedrag binnen en buiten de klas en melden pestgedrag en meeloopgedrag bij de mentor, die de benodigde maatregelen neemt.

- Pesten is niet altijd zichtbaar op school. Vraag thuis altijd of het op school ook is gemeld. Melding kan bij iedereen worden gedaan, (bijv. bij de mentor, teamleider, zorgcoördinator, leerlingbegeleider, docent, ondersteunend personeel of de vertrouwenspersoon (voor vertrouwenspersonen zie website). Daarna volgt actie.

Melden heeft zin: zie hier voorbeelden van de aanpak:

Casus 1: Een leerling meldt bij de mentor dat hij/zij wordt gepest in de groepsapp van de klas. Tegelijkertijd komt er bij de mentor een mail binnen van de ouders van deze leerling met het verzoek dit op te pakken. Er worden kwetsende uitspraken gedaan over het uiterlijk van de leerling door een aantal klasgenoten. Doordat op de basisschool ook al sprake was van een pestverleden komt het dubbel hard aan. De leerling wil het liefst naar een andere klas, doet zelfs uitspraken over naar een andere school gaan.

Aanpak: ouders krijgen bericht dat we hier op school mee aan de slag gaan. De mentor gaat in gesprek (nadat het eerst op papier is gezet door alle betrokkenen) met degenen die opmerkingen in de app hebben gezet. Daarna volgt een gesprek met degenen die de opmerkingen geplaatst hebben en degene die het betreft. Ook is er een gesprek met de klas over de andere rollen die er zijn in deze situatie. Niets doen is geen optie en iedereen wordt aangesproken op zijn/haar eigen verantwoordelijkheid. Er worden excuses aangeboden en afspraken gemaakt over wat te doen als het niet stopt.

Casus 2: idem als casus 1, maar de klas waarin dit gebeurde blijft onrustig, nu niet via social media, maar middels het gedrag in de klas tegenover dezelfde leerling. Een groepsge-sprek heeft onvoldoende opgeleverd.

Aanpak: de mentor schakelt, in overleg met de zorgcoördinator, de plusklastrainer in. Deze heeft zeer veel ervaring met groepen en groepsprocessen. Er wordt een les LO uitgeroost-terd en daarvoor in de plaats wordt een les over veiligheid, vertrouwen en respectvol om-gaan met elkaar gegeven. De mentor is hierbij aanwezig. Indien nodig worden meerdere lessen gegeven.

4. Implementeren en handhaven

Informeren van leerlingen en ouders

- De gedrags-/schoolregels worden ieder jaar klassikaal besproken en komen tijdens het schooljaar aan de orde indien nodig.
- De regels worden opgenomen in de schoolgids en op de website van de school.

Naleven afspraken

- Bij pestgedrag volgt actie.
- Bij herhaald pestgedrag neemt de school contact op met de ouders en wordt er geza-menlijk gezocht naar een passende oplossing.

Zorg voor de gepeste(n) en de pester(s)

- Direct ingrijpen via hoor en wederhoor en beoordelen van de situatie.
- Gedragsalternatieven aanreiken en afspraken maken.

Het stappenplan na een melding van pesten

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste(n) en later met de pester(s). Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage I, II en III. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en maakt heldere afspraken.
2. De mentor registreert gemaakte afspraken.
3. De mentor bespreekt ook het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
4. De mentor praat indien nodig ook met de klas.
5. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het bij de teamleider van de leerling(en).

B. De teamleider

Bij herhaling van pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, neemt de teamleider de casus over. Er is hierbij altijd overleg met de mentor, zorgcoördinator of andere intern deskundigen. De teamleider heeft een adviserende rol in wie het verder oppakt.

1. Er volgt opnieuw een gesprek met de gepeste(n) en de pester(s) en eventueel andere betrokkenen (zie bijlagen I, II en III).
2. Advies, waar nodig, aan zowel de pester als de gepeste (bijvoorbeeld deelname training, gesprek leerlingbegeleider).
3. Ouder(s)/verzorger(s) worden op de hoogte gesteld wanneer er sprake is van recidief gedrag, en hen wordt gevraagd met hun kind te praten. Ook worden ze op de hoogte gesteld van het vervolgtraject en/of het ondersteuningsaanbod.
4. Terugkoppeling van informatie naar de mentor, zorgteam, en indien nodig OOP.
5. Afspraken worden geregistreerd in SOM.

Afhankelijk van de melding kan het stappenplan anders verlopen en kan er zelfs gebruik gemaakt worden van de procedure schorsen en verwijderen (zie website).

Bijlage I

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem.
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen.

Bijlage II

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is vierledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Gedragsverandering.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren (confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde).

Confronteren is

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: "Je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent!" Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld: "Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt." Zeg bijvoorbeeld nooit: "Je bent heel gemeen". Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/ afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag.

Wat ga je daaraan doen? Biedt zo nodig hulp aan.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Bijlage III

Leidraad voor een gesprek met pester en gepeste samen

Het doel van het gesprek is dat het pesten stopt en er duidelijke afspraken worden gemaakt met alle betrokkenen. Daarnaast is een doel dat de gepeste zich weer veilig voelt en opnieuw stappen durft te zetten mocht het pesten ondanks de genomen maatregelen toch niet stoppen.

Rol gespreksleider:

- Samenvatten van de in de individuele gesprekken naar voren gekomen signalen/oorzaken.
- Gelegenheid geven op elkaar te reageren zodat er beter onderling begrip ontstaat.
- Samenvatten van gewenst gedrag en hierover afspraken maken.
- Duidelijkheid geven over eventuele vervolgstappen ná het gesprek.
- Duidelijkheid geven over ieders eigen rol hierin.
- Terugkoppeling naar andere betrokkenen.
- Inschatten of gesprek tussen pester en gepeste voldoende is of dat er meer ingezet moet worden, bijv. in de klas of in samenwerking met OOP, etc.
- Verslag afspraken in SOM.

Als er meer nodig is dan een gesprek tussen deze twee partijen, overleg met Zorg Team en waar nodig extra expertise inzetten.

Bijlage IV

Voorbeelden preventieprogramma's

Alle locaties

- Voor leerlingen met zwakke sociale vaardigheden worden er weerbaarheidstrainingen en/of sociale vaardigheidstrainingen georganiseerd (Plusklas).
- Aandacht voor dit onderwerp tijdens mentorlessen en gymlessen
- Afname School Vragen Lijst (SVL) in de leerjaren 1 en 2. Naar aanleiding van uitkomsten kan een doorverwijzing naar een training of andere begeleiding worden gegeven (de resultaten van de SVL zijn goede indicatoren op gebied van welbevinden, zelfconcept en motivatie).
- Inzet expeditie Vriend en Vijand (brugklassen Regiusbreed)
- Inzet Tweestrijd (tweede klassen Regiusbreed en op maat andere klassen).
- Kennismakingsdagen in het algemeen.

Emmalaan/Praktijkonderwijs

- Wekelijkse lessen sociale competenties. Hierin komen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde.
- Werken met pestschrift.
- Werken met de Zelfvertrouwen Checklist.
- Werken met het Kinderkwaliteitenspel Cyberpesten.
- Film: Bluebird.
- Voorlichting bureau HALT.
- Contract (bijlage IV).

Emmalaan Vmbo BL

- Inzet externe trainer bij verstoorde groepsprocessen (één of meerdere lessen).

Hofstraat Vmbo BL

- Aandacht in mentorlessen en aanpak waar nodig.

Oranjelaan: Vmbo TL

- Thema bij kennismakingsdagen brugklas: omgaan met elkaar. Veiligheid, vertrouwen en respect staan centraal. Gegeven door externe trainer van de Plusklas.
- Inzet externe trainer bij verstoorde groepsprocessen (één of meerdere lessen)

Wilhelminalaan

- Voorlichting over gedrag en gevolgen van het overschrijden van regels in de openbare ruimte door politie (brugklassen)
- Afhankelijk van de groepsdynamiek het opstellen van een antipestcontract

Bijlage V

Voorbeeld contract (in gebruik op Praktijkonderwijs)

Contract “veilig in school”

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet.
2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen.
3. Ik blijf van de spullen van een ander af.
4. Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter.
5. Ik bedreig niemand, ook niet met woorden.
6. Ik neem geen wapens of drugs mee naar school.
7. Ik gebruik geen geweld.
8. Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen.
9. Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp.

Ik zet mijn handtekening onder deze afspraken als bewijs dat ik het met de afspraken eens ben en houd mij aan deze afspraken.

Naam:.....

Handtekening:.....